

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (46)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Дисемінація передового педагогічного досвіду
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Проби пера
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 9 від 18 квітня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(46) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 170с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ «Зберігаючи традиції крізь віки».....	5
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, МАРТИНЮК ВІКТОР, БИСТРИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, Вінниця влітку 1943 року.	8

ДОСЛІДЖЕННЯ З ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

БЕЛЯЄВ ПАВЛО, New Zealand English as a distinct first-language variety of the English language.	15
KYLYVNYK VICTORIA, KOLIESNIKOVA IVANNA, Numeral and its peculiarities in modern English.	18
КУШНІР АЛІНА, КОСА ЄЛИЗАВЕТА, Cockney dialect in the formation of the image and identity Adele.	23
КУШНІР АЛІНА, КРИВЕНКО ЮЛІЯ, The Scottish English accent in the film «BRAVE HEART».....	29
КУШНІР АЛІНА, СЛЮСАР МАРИНА, The role of word stress in the English language.....	32
КУШНІР АЛІНА, ПІДВИСОЦЬКА ХРИСТИНА, The importance of English as a global language.....	36
LEBED YULIA, KYLYVNYK VICTORIA, TURCHYN TETIANA, Integrated lesson of the language-literary course and its functions.	39
КУШНІР АЛІНА, ТИМОШЕНКО ВАДИМ, The main factors of influence on Canadian English formation.	43
КИЛИВНИК ВІКТОРІЯ, ВАРИЧ АННА, Аналіз синонімічних рядів прикметників, що позначають людські якості героїв роману Дж.Остін «Гордість та упередження». Стилiстична функція таких прикметників.	47
ЗІНЧЕНКО СНІЖАНА, Вербалізація концепту HOME/HOUSE в романі «Гордість і упередження» Джейн Остін.....	50
МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ПАНЧЕНКО МИРОСЛАВА, Відображення сучасних реалій у лексичному складі англійської мови.	51
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, СОЛДАТОВА ВІКТОРІЯ, Топоніми війни: дерусифікація українських географічних назв.	55

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КОРНІЄЦЬ ЛІЛІЯ, Казкотерапія як метод розвитку мовлення дітей дошкільного віку.	59
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ДЗЮБА ТЕТЯНА, Теоретичні аспекти й сучасні підходи до формування лексичної компетентності учнів на уроках української мови.....	62
МАЗУР ТЕРЕЗА, Сучасні підходи до формування пунктуаційної компетентності майбутніх учителів-філологів.	65
ГОЛОВСЬКА ІРИНА, МУКОСЄЄВА АЛЬОНА, Етапи формування іншомовної лексичної компетентності.	71
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ВАСИЛЕНКО ЮЛІЯ, Активна пошукова діяльність у процесі виконання творчих завдань під час вивчення ліричних творів на уроках української мови як запорука ефективного розвитку мовлення та мислення здобувачів початкової освіти.	76
СОРОЧАН АЛІНА, ГЛУХЕНЬКА ВІКТОРІЯ, Можливості використання штучного інтелекту на уроках зарубіжної літератури.	81
ГОЛОВСЬКА ІРИНА, ПОЛІЩУК ІННА, Web-квести як засіб підвищення мотивації учнів в умовах дистанційного навчання.	86

СОРОЧАН АЛІНА, ІЛЬЧЕНКО АНЖЕЛА, Читання як стратегія: досвід філологічного факультету КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».....91

НОТАТКИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ТВЕРДОХЛІБ НАТАЛІЯ, МОРОЗ ДАРИНА, Виховні можливості фольклору у моральному вихованні учнів початкових класів.	99
ХОМЦЬКА НАТАЛІЯ, ПШЕНИЧУК НАТАЛІЯ, Естетичне виховання дітей засобами образотворчої діяльності.	103
ОМЕЛЯНИК ТЕТЯНА, ГУЗОВСЬКА СОФІЯ, Шляхи розвитку фантазії та мислення здобувачів початкової освіти на уроках української мови.	106
ТОКАР ЛЮБОВ, КОЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Українська народна іграшка як засіб сучасного виховання дітей раннього та дошкільного віку.	110
МЕЛЬНИК СВІТЛАНА, Особливості музичного заняття з основ музичного інструменту у ВНЗ.	112
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, МІНОВА ЄЛИЗАВЕТА, КОЗАКЕВИЧ АНАСТАСІЯ, З досвіду впровадження «Методичних рекомендацій щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах освіти України».	117
ТОКАР ЛЮБОВ, ПИЛЯВЕЦЬ ТЕТЯНА, Засоби казки як закономірності морального виховання дітей раннього та передшкільного віку.	120
ФЕДОРЧУК СВІТЛАНА, Громадянське виховання засобами музики як важливий компонент сучасної системи освіти в Україні.....	124
МЕЛЬНИК ГАЛИНА, ЦВИК СОФІЯ, Творча діяльність дошкільників як засіб формування музичних здібностей.	128
БАРЩЕВСЬКА ІННА, ГУМЕНЮК ІРИНА, Сензитивні періоди розвитку дитини та їх вплив на всебічний розвиток дитини. Проблематика раннього білінгвізму.	132
БАРЩЕВСЬКА ІННА, ХИЖУК НАТАЛІЯ, Вплив сімейного середовища на розвиток дитини.	140
ЧОРНА НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ЛЕСЯ, Розвиток образного мислення школярів засобами сприймання та інтерпретації музичних творів.	145

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

БАБІЙ АЛЛА, Активізація креативних якостей здобувачів освіти у процесі вивчення літератури (на прикладі аналізу роману І. Багряного «Тигролови»).	150
ВАСИЛЕВИЧ ІННА, Стилїстика дієслівної метафори в поезії Олександра Олеся.....	154
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, Особливості різних видів рецензій як провідного жанру сучасної літературної критики.	157
МОВЧАН ЛАРИСА, ГОРДІЄНКО ВІТАЛІЙ, Культуро-специфічна лексика та художній текст.	161

РЕЗУЛЬТАТИ ІV-ГО РЕГІОНАЛЬНОГО КОНКУРСУ ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ «Podilia Thinks Global»165

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»...171

2. Грибан Г. В. Пунктуаційна грамотність як одна із складових формування мовної особистості. Науково-дослідна робота майбутніх педагогів з проблем культури української мови та методики її викладання в закладах освіти. Науково-методичний збірник. Житомир. Видавництво ЖДУ ім. І. Франка. 2010. С. 59–64.

3. Дроздова І. П. Наукові основи формування українського професійного мовлення студентів ВНЗ нефілологічних спеціальностей : монографія. Харків : ХНАМГ, 2010. 320 с.

4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. проф. С. Ю. Ніколаєвої]. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.

5. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

6. Ковальчук Н. П. Структура і зміст пунктуаційної компетентності. Теоретична і дидактична філологія. 2014. Вип. 17. С. 66–76.

7. Омельчук С. «Підхід до навчання» як базова категорія сучасної лінгводидактичної науки. Українська мова і література в школі. 2013. № 2. С. 2–7.

8. Словник-довідник з української лінгводидактики: [навчальний посібник] / кол. авторів за ред. М. Пентиліук. Київ : Ленвіт, 2015. 320 с.

9. Хом'як І. М. Лінгво-методичні засади навчання орфографії української мови в основній школі: дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.02. «Теорія та методика навчання (українська мова)» / Іван Миколайович Хом'як. Київ, 2002.

*Стаття надійшла до редакції
11 травня 2024 р.*

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

УДК 811.111'243'373-047.22

ГОЛОВСЬКА ІРИНА,

кандидат педагогічних наук

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

МУКОСЄЄВА АЛЬОНА,

здобувачка освіти філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract: *This article characterizes the peculiarities of forming lexical competence, emphasizes the importance of following the stages for the effective acquisition of lexical skills, characterizes the difficulties that can complicate the learning process, and draws attention to the factors that should be taken into account when teaching vocabulary.*

Key words: *lexical competence, approaches to learning vocabulary, semanticization of lexical units, difficulties in developing lexical competence.*

Постановка проблеми. У зв'язку із впровадженням модернізованих навчальних тенденцій та програм, є об'єктивним підвищення уваги до розвитку іншомовної комунікативної компетентності, а саме до найважливішого її складника – лексичної компетентності у процесі формування навичок комунікації та вивчення англійської мови загалом.

Зважаючи на те, як розвиток комунікативних навичок учнів пов'язаний із збагаченням лексичного запасу, варто зазначити, що вивчення нових слів є одним із пріоритетних завдань задля успішного формування навичок спілкування, адже діяльність людини характеризується активним процесом взаємодії з оточуючим світом і саме, завдяки мовленню, людина може реалізуватись в ньому цілісно.

Аналіз наукових досліджень. Сучасна лінгвістика та методика викладання іноземних мов демонструє зростаючий інтерес науковців у дослідженні цього питання та аналізу факторів успішного засвоєння нових лексичних одиниць. О. Бігич, А. Гордєєва, Н. Діденко, Є. Долинський, М. Забродін, Ф. Зимовець, О. Кучерук, В. Николин, Л. Пироженко, О. Пометун та І. Ярема охопили проблему формування лексичної компетентності, систематизуючи загальні знання та закономірності щодо навчання учнів лексики. Чимало іноземних науковців, а саме П. Нейшн, Е. Санусі, Е. Торп, С. Торп, П. Уотсін-Джонс, Д. Х'ю, зробили вагомий внесок, досліджуючи ефективні методи навчання лексики та фактори успішного формування лексичної компетентності.

Проте, важливо узагальнити позитивний досвід, проаналізувати та охарактеризувати етапи роботи над формування іншомовної лексичної компетентності.

Мета – з'ясувати принциповість та важливість дотримання етапності у формуванні лексичної компетентності, підходи при навчанні лексики, виявити можливі труднощі, що можуть ускладнити освітній процес та фактори, які мають вплив на успішне оволодіння лексичними вміннями та навичками.

Виклад основного матеріалу. У сучасних реаліях знання іноземної мови є важливою допоміжною ланкою при налагодженні комунікації. Здатність до спілкування англійською мовою передбачає наявність в учнів вмінь критично та креативно мислити, аналізувати та узагальнювати, слухати і чути співрозмовника, надавати коректні та адекватні відповіді. Такі навички вимагають сформованого словникового запасу та вміння використовувати лексику в правильному контексті. Успішне засвоєння англійського лексичного матеріалу розглядається як основа для ефективної комунікації [4].

Формування іншомовної лексичної компетентності у процесі навчання – процес складний та ємкий, який потребує створення умов задля цілеспрямованого збагачення словникового запасу, усвідомлення лексичного матеріалу та опанування навичками використання вивченого на практиці [5, с. 5]. Аналізуючи методичну літературу та різні точки зору експертів, можна стверджувати, що успішність розвитку іншомовних лексичних навичок залежить від правильної послідовності етапів її формування [5, с. 5]. На думку експертів, що займаються дослідженням даного питання, сучасна методика навчання лексики розглядає чотири основних підходи: інтуїтивний, свідомо-зіставний, функціональний, інтенсивний. Перейдемо до розгляду кожного підходу окремо. Згідно першого (інтуїтивного), на етапі розкриття значення, семантизація здійснюється шляхом формування зв'язку слово-значення без опори на рідну мову, а на другому етапі автоматизації – за допомогою багаторазового відтворення, імітації [1, с. 223].

На відміну від інтуїтивного, підхід свідомо-зіставного характеру являє собою розкриття значення та форми, без вивчення особливостей застосування лексичної одиниці, та автоматизацію, шляхом зіставлення з рідною мовою, перекладу, відповідей на запитання.

Функціональний підхід передбачає розкриття функції та значення через контекст; автоматизація відбувається за допомогою самостійного комбінування учнем лексичних одиниць у процесі оформлення думки. Базуючись на цьому підході, буде доцільним використання умовно-комунікативних вправ.

При інтенсивному підході застосовується багаторазове використання чималого обсягу лексичних одиниць у полілозі, при цьому використовуючи перекладну та безперекладну семантизацію. Саме відтворення слів відбувається у відповідному контексті, в той час як імітація – із застосуванням паралінгвістичних засобів, а автоматизація – за умов контрольованого спілкування, розігруванні етюдів та імпровізації в різних змодельованих ситуаціях [1, с. 224].

Аналіз поглядів вчених дає нам змогу стверджувати, що більшість схиляється до доцільності навчання лексики за функціональним підходом, та, при цьому, не заперечують

використання інших. Ми підтримуємо думку, що вдаль поєднання підходів є ланкою до успішного навчання та оволодіння навичками іншомовної лексичної компетентності учнів старшої школи.

Важливо відзначити, що сучасна методична скринька розширилась завдяки теоретичним дослідженням та практичним розробкам іноземних науковців, присвячених питанню розвитку стратегій навчання іноземної мови.

Е. Коен виділяє чотири основних стратегії-підходи при навчанні лексики [7, с. 14]:

1. «*Retrieval strategies*» – стратегії пошуку (використовуються для «виклику» мовного матеріалу із підсвідомості, до прикладу, значення слова, коли учні читають його або чують).

2. «*Rehearsal strategies*» – так звані стратегії-репетиції (відпрацювання структур мови, лексичних одиниць та доцільного їх використання у комунікативних ситуаціях, які створені штучно вчителем на уроці).

3. «*Communication strategies*» – комунікативні стратегії (використовуються для передачі змістовного та інформативного повідомлення, зрозумілого для слухача або читача). Автор наводить приклад, коли нам потрібно пояснити матеріал на тему технологій, при цьому, не використовуючи спеціальних «технічних» слів, притаманних для цієї сфери.

4. «*Cover strategies*» – стратегії прикриття. Такий підхід при комунікації іноземною мовою є досить цікавим, адже являє собою створення видимості володіння мовою так, щоб не виглядати непідготовленим, або ж тим, хто зовсім не орієнтується в лексичному матеріалі. Ми вважаємо, що доцільніше було б використати номенклатуру «*strategy of improvisation*», так як, якщо учень не знає слів вивченої теми – йому потрібно буде імпровізувати та знаходити синонімічні лексичні одиниці та намагатись пояснити іншими словами той же зміст та суть без підготовки.

Необхідно додати, що успішне оволодіння лексичним матеріалом не тільки залежить від правильно підбраного підходу чи дотримання етапності навчання лексики, а також – від організації освітнього процесу вчителем, а саме впровадження інтерактивних стратегій. Як зазначає у своїх працях науковець, тренер-викладач З. Джуб, аби розвинути лексичні навички, варто послуговуватись наступним стратегіям у навчанні лексичних одиниць [11]:

- «*Word Wall*» допомагає розвинути лексичну усвідомленість, підвищення обізнаності та інтересу учнів до усіх форм слова, його різних значень;

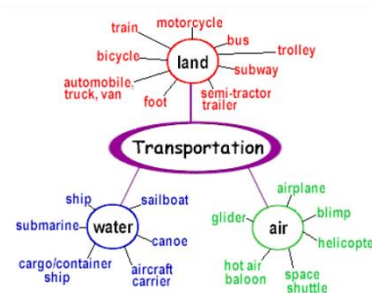
- «*Word Box*» – стратегія, яку доцільно використовувати в кінці кожного навчального тижня. Учні обирають слова, які мають вивчити протягом тижня, використовуючи їх у своїх висловлюваннях, проханнях, запитаннях. Тиждень закінчується, учні аналізують, які слова вони вже знають і кладуть в коробку, а які потрібно ще повторити – залишають собі, додаючи до них нові.

- «*Vocabulary notebooks*» – ведення зошитів для нових слів із створеними до них ілюстраціями. Нотатки можуть бути зорганізовані наступним чином: зошит поділено на чотири колонки; в першій – слово англійською, в другій – частина мови, в третій колонці – синонім, який учні вже знають, а в четвертій – ілюстрація/асоціація до слова.

- «*Semantic mapping*» - карти слів, які можуть допомогти візуально відобразити смислові зв'язки між словом/фразою та набором пов'язаних слів чи понять [13].

Дослідивши можливі підходи та різні точки зору науковців, можна впевнитись, що досягнути результату в оволодінні лексичними навичками неможливо без доцільної та коректної організації етапів їх формування.

З огляду на це, варто детально охарактеризувати кожен з них. На думку експертів, з метою більш ефективного та успішного навчання, сучасна методика навчання іншомовної лексичної компетентності розглядає два основних етапи [3, с. 7; 1, с. 224]:

1. Ознайомлення учнів з новими лексичними одиницями:

Цей етап ще називаю орієнтувально-підготовчим, адже тут відбувається первинна семантизація слова – «розкриття» його значення. Виділяють два основних способи пояснення слів: перекладний та безперекладний. Перекладний спосіб може містити в собі однослівний переклад (*influence* - *вплив*, *constantly* - *постійно*, *confuse* – *спантеличити*); багатослівний (*get* – *obtain*, *fetch*, *earn*, *become*). Якщо з перекладним способом все чітко зрозуміло, то до безперекладної семантизації відносяться [1, с. 225]:

- наочна семантизація (показ картинок, предметів, жестів та міміки);
- дефініція (пояснення слів: *reflect* – *to show*, *express*, *or be a sign of something*; *force* – *to make somebody do something*);
- метод зіставлення однієї лексичної одиниці з іншими, уже відомими учням (*assassinate* – *murder*, *kill*).

Обираючи спосіб семантизації, необхідно звертати увагу, перш за все, на форму лексичної одиниці, значення та сполучуваність, а також належність слова до активного чи пасивного словника учнів, чи слово є конкретним або абстрактним поняттям, а також загальні фактори, такі як вікові особливості учнів та їх мовна підготовка. У більшості випадків, орієнтуючись на учнів та їх вікову категорію, буде доречним поєднувати декілька способів семантизації, до прикладу, вербальну наочність (контекст) та невербальну (картинки, жести, міміка), адже, таким чином, вчитель матиме можливість до ґрунтовнішого пояснення та результативнішого розуміння та усвідомлення учнями нового матеріалу [10].

2. Автоматизація роботи з новою лексикою, а саме автоматизація словоформи, словосполучень, речення, фрази, а також понадфразову автоматизацію. Деякі методисти називають цей етап рецептивно-репродуктивне тренування засвоєння форм і значень нових лексичних одиниць [2, с. 143].

На цьому етапі формування мовленнєвих лексичних навичок здійснюється за допомогою удосконалення вмінь вживати засвоєні лексичні одиниці в усній та письмовій формі, розуміння лексики при аудіюванні та читанні [1]; використовуються переважно некомунікативні вправи, такі як: заповнити пропуски у тексті, вибрати з тексту слова, які об'єднані однією тематикою, вибрати значення багатозначного слова, здогадки про значення незнайомих слів [2].

Підсумовуючи вище сказане, ми можемо дійти до висновку, що успішна реалізація обох етапів у процесі організації та набуття лексичних знань та навичок має відбуватись послідовно: від сприйняття лексичного матеріалу, його усвідомлення – до запам'ятовування та опановування, самостійного використання учнями лексичного матеріалу.

Виокремивши та проаналізувавши детально підходи та стратегії, а також особливості кожного із етапів формування лексичної компетентності, виникає необхідність розглянути низку труднощів, що можуть виникнути на певних її етапах. Спершу, варто зазначити те, що вчені ділять можливі труднощі в оволодінні лексичними навичками на три типи [6, с. 3; 1, с. 217]:

- труднощі, які пов'язані з індивідуальними характеристиками учнів, а саме: індивідуальні психологічні особливості кожного учня, рівень розвитку усвідомленості, тип уваги (довільна/мимовільна) та пам'яті (зорова, слухова, образна, словесно-логічна, рухова, емоційна) [9], також уяви (конкретна/абстрактна, відтворююча/творча) [8], тип мислення (наочно-образне/абстрактне). Чималу роль також відіграє рівень комунікації рідною мовою.

Необхідно уточнити, що важливо брати до уваги «середовище виникнення» складнощів. До прикладу, труднощі при розширенні активного словника не збігаються з труднощами пасивного словника, адже учні виконують різні види діяльності.

- труднощі, пов'язані з умовами та вибраними методиками навчання (відсутність чітких цілей формування лексичної компетентності, укладених збірників з поясненнями та організацією лексичних мінімумів, невдало та погано проведені фрагменти уроків з вивчення лексики).

Отже, вказавши на труднощі, з якими можуть зіткнутись учні, важливо звернути увагу на фактори, які відіграють ключову роль при навчанні лексики, беручи до уваги рекомендації методистів та вчителів щодо того, яким колом знань має володіти учень задля успішного засвоєння лексичної одиниці [14]:

- учень має знати, що означає слово, адже це напроцуд важливо чітко зрозуміти дефініцію та переконатись, що учні правильно зрозуміли суть;

- якою є форма слова та наявність можливості утворення різних, так званих, лексичних сетів від однієї лексичної одиниці (*think* – думати, дієслово; *thought* – думка, іменник, *unthinkable* – немислимий, прикметник; *thoughtfully* – прислівник, задумливо; *careful, careless, carefully, carelessly*);

- фонетичне звучання слова;

- написання лексичної одиниці;

- ситуації, в яких слово вживається, а точніше – контексти вживання (*see, look, watch; like, love, adore, admire, keen on; get, fetch, obtain*);

- в якій формі найчастіше вживається, на письмі чи в усному мовленні;

До прикладу, в англійській мові скорочення-аббревіатури використовують, здебільшого, в письмовій формі, а саме - в спілкуванні онлайн. До прикладу, *IDK* розшифровуватиметься як *I don't know*; *ASAP* – *as soon as possible*; *SYS* – *see you soon*; *LOL* – *laughing out loud*; *2G2BT* – *too good to be true* [12].

- сполучуваність слова (слова *handsome* - використовуємо, аби описати зовнішність чоловіка, *beautiful* – жінки; *tall/short* – використовуємо для людей, *high/low* – для речей; *purse* – гаманець жінки, *wallet* – портмоне чоловіка).

- труднощі, що стосуються складності самої іноземної мови, а саме: форма лексичної одиниці (звукова, графічна, структурна, засвоєння омофонів, омографів), значення лексичної одиниці (вивчення багатозначних слів, фразеологічних одиниць, розбіжності з рідною мовою), вживання (сполучуваність лексичної одиниці з іншими лексичними одиницями).

Висновки. Сутність викладеного дає підстави наголошувати на необхідності дотримання етапності у формуванні лексичних вмінь та навичок, врахування труднощів в організації освітнього процесу впродовж оволодіння лексикою, а також звернення уваги на фактори, що мають чималий вплив на успішне засвоєння та збагачення словникового запасу учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

2. Гуманкова О., Мілківська А. Інтеграція методу асоціативних символів у методичні етапи формування англомовної лексичної компетентності дошкільників. Житомир, 2015. С. 142-144.

3. Іконописцева М. Формування лексичних навичок на різних етапах навчання англійської мови. Суми, 2020. 50 с.

4. Кійко С., Рубанець Т. Різноманітні тексти у навчанні іноземної мови на неспеціальних факультетах. Сучасна лінгвістика. Полтава: Довкілля, 2008. 28 с.

5. Кучерук О. Формування лексичної компетентності учнів у процесі навчання української мови з використанням методу проєктів. Житомир, 2018. 13 с.

6. Пішта П. Методика перевірки лексичної компетентності. *Науково-практична конференція*. Полтава, 2022. 4 с.

7. Cohen A. *Strategies in Learning and Using a Second Language*. Minnesota, 2014. 34 с.

8. Види уяви, їх особливості.

URL:https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fpidru4niki.com%2F19740704%2Fpsihologiya%2Fvidi_uyavi_osoblivosti&psig=AOvVaw3u3mywmwTgIn84_U8LJ6Xe&ust=1712519052368000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjhxqFwoTCKjnsOKsroUDFQAAAAAdAAAAABAE (дата звернення: 20.02.2024).

9. Пам'ять. Види пам'яті.

URL:https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/8prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki/r225.htm (дата звернення: 21.03.2024).

10. Шляхи збагачення словникового запасу учнів у процесі вивчення англійської мови. URL: [zbagachennja_slovnikovogo_zapasu_uchniv_u_khodi_vi.doc \(live.com\)](https://www.live.com/zbagachennja_slovnikovogo_zapasu_uchniv_u_khodi_vi.doc) (дата звернення: 21.03.2024).

11. Djoub Z. 6 Effective Strategies For Teaching Vocabulary.

URL:https://edulearn2change.com/article-strategies-for-teaching-vocabulary/#google_vignette (дата звернення: 15.04.2024).

12. Englishdom. English contractions and abbreviations.

URL:<https://www.englishdom.com/ua/blog/anglijski-skorochnyya-ta-abreviaturi/> (дата звернення: 15.04.2024).

13. MindOnMap. What is a Semantic Map.

URL:<https://www.mindonmap.com/blog/semantic-map/> (дата звернення: 27.04.2024).

14. TeachingEnglish. Presenting vocabulary.

URL:<https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowning-subject/articles/presenting-vocabulary> (дата звернення: 14.03.2024).

Стаття надійшла до редакції

11 квітня 2024 р.

**АКТИВНА ПОШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ
ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ
ТА МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

УДК 373.3.016:003 – 028.31

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА,

викладач-методист філологічного факультету

ВАСИЛЕНКО ЮЛІЯ,

здобувачка освіти філологічного факультету

КВЗО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація: У статті автор підкреслює важливість роботи вчителя над виразністю читання, пропонує дієві прийоми такої роботи, що необхідні не лише для розуміння змісту тексту, але й усвідомлення його етично-пізнавального щоб учні значення, збагнули зовнішню, естетичну роль і внутрішню, що полягає у розумінні читачем ідейно-художнього змісту, а також авторського задуму.